

BESLUTSFÖRSLAG OM VATTENSKYDDSSOMRÅDE OCH FÖRESKRIFTER FÖR MÖLNBACKA VATTENTÄKT, FORSHAGA KOMMUN

Beslut

Länsstyrelsen föreslår med stöd av 7 kap. 21 § Miljöbalken (1998:808) det område som avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) som **vattenskyddsområde**. Vattenskyddsområdet är indelat i en **primär-** och **sekundär skyddszon**.

Länsstyrelsen **föreslår** med stöd av 7 kap. 22 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna **föreskrifter** ska gälla inom vattenskyddsområdet. Föreskrifterna **träder i kraft** den *dag månad* år. Föreskrifterna gäller **omedelbart** även om de överklagas.

Föreskrifter

1 § Definitioner

Avfall

Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avverkningsäsong

Med en avverkningsäsong menas i dessa föreskrifter tiden mellan knoppsprickning ett år till nästa års knoppsprickning.

Bekämpningsmedel

Med bekämpningsmedel avses en produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer,

däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Deponering

Med deponering avses uppläggning och förvaring av avfall på marken där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Djurenhet

Med en djurenhet avses

1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder,
2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder,
3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre,
4. tre suggor eller betäckta gylltor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder,
5. tio slaktsvin, obetäckta gylltor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre,
6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder,
7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar,
8. etthundra kaniner,
9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre,
10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder,
11. tvåhundra slaktkycklingar,
12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder,
13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder,
14. tio får eller getter, sex månader eller äldre,
15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller
16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färsk träck eller urin.

Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur.

Fordon

Med fordon avses varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Förorenade massor

Med förorenade massor avses massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsobjekt, det vill säga från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Hantering

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring,

transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt avses sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov. Definitionen är inte kopplad till en volym. En husbehovstäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt (NFS 2003:2).

Hushållsbehov

Med hushållsbehov avses hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av ett enskilt bostadshus ska också anses vara hushållshantering.

Hushållspillvatten

Med hushållspillvatten avses bad-, disk-, tvätt- och toalettvatten.

Materialtäkt

Med materialtäkt avses täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter.

Naturgödsel

Med naturgödsel avses fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur.

Schaktning

Med schaktningsarbeten menas sänkning av markytan för större anläggningsarbeten på utstakat område än för grundläggning av en enskild villa.

Transport av farligt gods

Farligt gods är den sammanfattade benämningen på ämnen och produkter, som har sådana farliga egenskaper att de kan skada människor, miljö, egendom och annat gods, om de inte hanteras rätt under transport. Formellt utgör farligt gods sådana ämnen och föremål vars transport är reglerad i ADR-S och RID-S.

Begreppet transport omfattar förflyttning av godset med ett transportmedel samt lastning och lossning, förvaring och annan hantering som utgör ett led i förflyttningen.

Underjordsarbete

Med underjordsarbete menas arbete som sker under den naturliga markytan såsom grävning, borrhning schaktning

Upplag

Med upplag avses plats på marken eller i vattnet för uppläggning och förvaring av förorenande ämnen, förorenade produkter, avfall, förorenade massor eller massor med okänd miljöstatus.

Yrkesmässig

Såväl fysiska som juridiska personer kan bedriva yrkesmässig verksamhet. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva viss verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att något ska kunna betraktas som yrkesmässigt.

Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

2 § Petroleumprodukter mm

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter
- uppställning av arbetsfordon, tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare som innehåller petroleumprodukter eller annat farligt gods i mer än 24 timmar

Undantag från förbudet gäller för

- användning av petroleumprodukter i ett fordons egen bränsletank
- försörjning av bostadsfastighet med olja
- uppställning av mindre arbetsmaskiner med tankvolym på max tio liter
- uppställning av fordon och motorer som sker på en uppställningsplats som är utformad så att hela den hanterade volymen vid läckage säkert förhindras nå omgivningen

Sekundär skyddszon

Förbud gäller för

- uppställning av arbetsfordon, tankbilar, tankbilssläp eller andra transportbehållare som innehåller petroleumprodukter eller annat farligt gods i mer än 24 timmar

Undantag från förbudet gäller för

- uppställning av mindre arbetsmaskiner med tankvolym på max tio liter

- uppställning av fordon och motorer som sker på en uppställningsplats som är utformad så att hela den hanterade volymen vid läckage säkert förhindras nå omgivningen

Tillstånd krävs för

- hantering av mer än 250 liter petroleumprodukter

Undantag från tillståndsplikten gäller för

- användning i ett fordons egen bränsletank
- försörjning av bostadsfastighet med olja

3 § Kemiska bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- hantering av kemiska bekämpningsmedel

Undantag från förbudet gäller för

- transport
- hantering inomhus för hushållsbehov
- punktvis bekämpning vid enstaka tillfällen

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för

- hantering av kemiska bekämpningsmedel

Undantag från tillståndsplikten gäller för

- transport
- hantering inomhus för hushållsbehov
- punktvis bekämpning vid enstaka tillfällen

4 § Växtnäringsämnen mm

Primär skyddszon

Tillstånd krävs för

- yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen
- lagring av naturgödsel från mer än två djurenheter

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för

- yrkesmässig hantering av växtnäringsämnen
- lagring av naturgödsel från mer än två djurenheter

5 § Avloppsanläggningar

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- nyetablering av avloppsanläggning med hushållspillvatten

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för

- nyetablering av avloppsanläggning med hushållspillvatten utan WC

6 § Upplag

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- upplag av avfall och förorenade massor
- upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus

Undantag från förbudet gäller för

- trädgårdsavfall från den egna trädgården

Tillstånd krävs för

- upplag av bark, flis, spån, timmer
- upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför primär skyddszon

Undantag från tillståndsplikten gäller för

- upplag för hushållsbehov av ved eller andra träbaserade produkter, för uppvärmning av bostad

Sekundär skyddszon

Förbud gäller för

- upplag av avfall och förorenade massor
- upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus

Undantag från förbudet gäller för

- trädgårdsavfall från den egna trädgården

Tillstånd krävs för

- upplag överstigande en avverkningssäsong av bark, flis, spån, timmer
- upplag av snö som härrör från trafikerade ytor utanför primär- eller sekundär skyddszone

Undantag från tillståndsplikten gäller för

- upplag för hushållsbehov av ved eller andra träbaserade produkter, för uppvärmning av bostad

7 § Vägar och transporter

Primär skyddszone

Tillstånd krävs för

- spridning av vägsalt
- nyanläggning av väg

Sekundär skyddszone

Tillstånd krävs för

- spridning av vägsalt
- nyanläggning av väg

8 § Tätter och markarbeten

Primär skyddszone

Förbud gäller för

- materialtäkt
- återfyllning med förorenade massor eller andra förorenade produkter samt massor med okänd miljöstatus

Tillstånd krävs för

- sprängning, schaktning, pålning, spontning och andra underjordsarbeten
- husbehovstäkt

Undantag från tillståndsplikten gäller för

- mindre schaktningsarbeten till ett djup av maximalt en meter samt för nödvändiga underhållsarbeten av vatten-, avlopps-, el- och teleledningar etc.

- akuta åtgärder för att förhindra att skadliga ämnen når underliggande markskikt

Sekundär skyddszon

Förbud gäller för

- materialtäkt
- återfyllning med förorenade massor eller andra förorenade produkter samt massor med okänd miljöstatus

Tillstånd krävs för

- sprängning, schaktning, pålning, spontning och andra underjordsarbeten
- husbehovstäkt

Undantag från tillståndsplikten gäller för

- mindre schaktningsarbeten till ett djup av maximalt en meter samt för nödvändiga underhållsarbeten av vatten-, avlopps-, el- och teleledningar etc.
- akuta åtgärder för att förhindra att skadliga ämnen når underliggande markskikt

9 § Anläggningar för utvinning av energi eller uttag av vatten

Primär skyddszon

Förbud gäller för

- nyetablering av anläggning för utvinning av energi ur mark, berg eller grundvatten samt bortledning av grundvatten för energiutvinning eller värmelagring
- nyetablering av brunn för uttag av vatten från berg eller jord

Sekundär skyddszon

Tillstånd krävs för

- nyetablering av anläggning för utvinning av energi ur mark, berg eller grundvatten samt bortledning av grundvatten för energiutvinning eller värmelagring
- nyetablering av brunn för uttag av vatten från berg eller jord

10 § Övrigt

Primär skyddszone
Förbud gäller för   • fordonstvätt   • hantering av större mängder än för normalt hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra miljöfarliga kemiska produkter   • etablering av anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet   <i>Undantag</i> från förbudet gäller för   • fordonstvätt på godkänd anläggning som anordnats för detta ändamål såsom spolplatta kopplad till godkänd slam- bensin- och oljeavskiljare

Sekundär skyddszone
Förbud gäller för   • fordonstvätt   <i>Undantag</i> från förbudet gäller för   • fordonstvätt på godkänd anläggning som anordnats för detta ändamål såsom spolplatta kopplad till godkänd slam- bensin- och oljeavskiljare   • fordonstvätt utan rengöringsmedel   Tillstånd krävs för   • hantering av större mängder än för normalt hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra miljöfarliga kemiska produkter   • anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Föreskrifter om skyltar

11 § Skyltning

Vattentäktens huvudman ska se till att informationsskyltar avseende vattenskyddsområdet finns uppsatta på för ändamålet lämpliga och väl synliga platser. Inom vattenskyddsområdet får vattentäktens huvudman ta annans mark i anspråk för att sätta upp informationsskyltar om vattenskyddsområdet.

Undantag från föreskrifterna

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för den hantering och de verksamheter, inklusive nyanläggning, som behövs för drift, utveckling och underhåll av vattentäkten och vattenverket.

Undantag från krav på tillstånd eller anmälan enligt dessa föreskrifter gäller för verksamheter för vilka tillstånd enligt miljöbalken eller föreskrifter som har meddelats med stöd av balken finns och för verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt miljöbalken eller föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, om tillståndet eller det tillstånd som krävs har rättskraft enligt 24 kap. 1 § miljöbalken. Det krävs inte heller anmälan eller tillstånd enligt dessa föreskrifter om en prövning av saken skett enligt väglagen (1971:948), lagen (1995:1649) om byggande av järnväg, ellagen (1997:857) eller andra lagar och det vid prövningen funnits ett i lag föreskrivet krav om miljökonsekvensbeskrivning och miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken eller en miljökonsekvensbeskrivning som uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till bestämmelserna i 6 kap. i balken. Undantag från krav på anmälan eller tillstånd enligt dessa föreskrifter gäller på motsvarande sätt om en prövning av saken enligt lag omfattar sådana föreskrivna krav på miljökonsekvensbeskrivning och miljöbedömning.

Förbud enligt dessa föreskrifter gäller även om en verksamhet omfattas av undantag från krav på tillstånd eller anmälan enligt föreskrifterna.

Beskrivning av ärendet

Forshaga kommun har hos länsstyrelsen ansökt om att ett område, som ligger inom Forshaga kommun, ska förklaras som vattenskyddsområde till skydd för grundvattentäkten i Mölnbacka som utnyttjas som vattentäkt. Vattenskyddsområdet ska enligt ansökan delas in i en primär- och sekundär skyddszon.

Inlämnad ansökan omfattas av tekniskt underlag med förslag till avgränsning av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter. Underlaget har reviderats ett antal gånger.

Länsstyrelsen har samrått med Forshaga kommun gällande inrättandet av vattenskyddsområdet, områdets avgränsning och tillhörande skyddsföreskrifter i enlighet med vad som föreskrivs i 25 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (FOM). Vidare har myndighetssamråd enligt 25 a § FOM genomförts med Statens jordbruksverk och Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning och Trafikverket som har fått möjlighet att lämna synpunkter i ärendet. Trafikverket har lämnat synpunkter. Statens jordbruksverk och Sveriges geologiska undersökning har meddelat att myndigheterna inte lämnar synpunkter i ärendet. Forshaga kommun har bemött inkomna yttranden. Forshaga kommuns bemötande har kommunicerats med Trafikverket.

Länsstyrelsen har förelagt sakägare att yttra sig över förslag till beslut. Delgivning sker genom kungörelsedelgivning.

Motivering till beslutet

Syftet med vattenskyddsområdet är att ge vattenförekomsten Mölnbacka i Forshaga kommun, ett tillräckligt bra skydd för att råvattnets kvalitet ska säkerställas i ett långsiktigt perspektiv samt för att vattnets kvalitet i vattenförekomsten inte ska försämrans.

Länsstyrelsen, som konstaterar att Forshaga kommuns ansökan om inrättande av vattenskyddsområde för skydd av en grundvattentillgång som utnyttjas för vattentäkt, finner att det föreligger förutsättningar att förklara det i ärendet aktuella mark- och vattenområdet som vattenskyddsområde.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen i ärendet bedömer länsstyrelsen att avgränsningen av området är lämplig och att de föreskrifter för området som följer av detta beslut behövs för att tillgodose syftet med området och är proportionerliga i förhållande till berörda enskilda intressen.

Upplysning

Dispens

Dispens från förbud i föreskrifterna söks hos Länsstyrelsen i Värmland. Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Tillstånd

Tillstånd enligt föreskrifterna prövas av den nämnd inom den kommun där verksamheten eller åtgärden ska bedrivas och som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Tillsynsmyndighet

Enligt miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13) är länsstyrelsen tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden beslutade av länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan i framtiden komma att besluta om att tillsynen ska överlåtas till kommunen om kommunen ansöker om det.

Övergångsbestämmelser

Förbud, tillståndsplikt eller anmälningsplikt för befintliga verksamheter, anläggningar och pågående markanvändning börjar gälla ett år efter att dessa skyddsföreskrifter trätt i kraft, xxxx-xx-xx om inte särskild tidsfrist gäller enligt specifik skyddsföreskrift. Därefter får verksamhet eller anläggning som omfattas av förbud inte bedrivas. Vidare får verksamhet eller anläggning som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt föreliggande föreskrifter inte

bedrivs efter denna tidpunkt om inte tillstånds- eller anmälningsplikten uppfylls. Om dispens från ett förbud har sökts innan förbudet börjar gälla, eller om tillstånd har sökts innan tillståndsplikten börjar gälla, får den prövade verksamheten fortgå, anläggningen kvarstå och markanvändningen fortsätta, så länge dispens eller tillstånd inte nekats. Detsamma gäller för anmälningspliktig verksamhet eller anläggning.

Ersättning

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna i detta beslut innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning avsevärt försvåras (31 kap. 3-4 §§ miljöbalken).

Underrättelse om beslut

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt införs i (ortstidning) den *dag månad år*.

Generella bestämmelser

Förutom de specifika föreskrifter som gäller för vattenskyddsområdet finns det även generella föreskrifter som gäller för vattenskyddsområden. Exempel på sådana bestämmelser finns i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot markförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2017:5) samt Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2). Den generella tillståndsplikten för användning av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden i enlighet med detta gäller dock inte för vattenskyddsområden som har inrättats efter den 1 januari 2018 eller vattenskyddsområden för vilka föreskrifter till skydd för området har ändrats efter den 1 januari 2018. Bestämmelserna är minimikrav och om högre krav följer av föreskrifterna för området så är det de strängare kraven som gäller.

Övrig lagstiftning och bestämmelser

Vattenskyddsföreskrifterna kompletterar och skärper vid behov den grundläggande miljölagstiftningen. Tillstånd och dispens enligt föreskrifterna innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för föreskrifterna och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver meddelade föreskrifter.

Undantagen från dessa föreskrifter innebär inte att undantag från förbud eller krav på tillstånd eller anmälan enligt föreskrifterna gäller för till exempel verksamheter som är anmälningspliktiga enligt 9, 11 eller 12 kap. miljöbalken.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Karta över vattenskyddsområdet